

§ 241

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Mari Holopaisen talousarvioaloitteesta kaksikielisen perusopetuksen lisäämiseksi

HEL 2024-007968 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevaan valtuutettu Mari Holopaisen talousarvioaloitteeseen kaksikielisen perusopetuksen lisäämisestä:

Helsingin laajamittainen kaksikielinen perusopetus

Helsingin kaupungin peruskouluissa laajamittaista kaksikielistä opetusta annetaan kielipareissa: suomi-ruotsi, suomi-espanja, suomi-englanti, suomi-viro, suomi-kiina, suomi-venäjä ja suomi-pohjoissaame. Kaupungin kaksikielisen opetuksen verkkoa täydentävät valtion koulut: Helsingin ranskalais-suomalainen ja Helsingin suomalais-venäläinen koulu sekä yksityinen Saksalainen koulu.

Kaksikielisessä opetuksessa (laajamittainen kaksikielinen, ruotsin kieli-
kylpyopetus ja englanninkielinen opetus) on yhteensä 500 aloituspaikkaa ensimmäiseltä vuosiluokalta alkaen ja määrä kasvaa 525 elokuussa 2025. Uuden opetuksen aloittamisesta tulee päättää viimeistään 12 kuukautta ennen opetuksen aloittamista. Lukuvuonna 2025–2026 noin 12% ikäluokasta voi opiskella kaksikielisessä opetuksessa Helsingin kaupungin kouluissa.

Kaksikielisessä opetuksessa Helsingin kaupungin peruskouluissa on 1. luokalta alkaen yhteensä 264 aloituspaikkaa 11 eri koulussa, joista 120 paikkaa on suomi-englanti-opetuksessa. Suomi-englanti-opetuksen oppilasmäärä kasvaa 1.8.2025 yhdellä ryhmällä, kun Aleksis Kiven peruskoulussa alkaa laajamittainen kaksikielinen suomi-englanti-opetus. Eri kaksikielisiin opetuksiin hakee vuosittain noin 450 oppilasta, joista noin 300 hakee kaksikieliseen suomi-englanti-opetukseen.

Hakijoiden ja paikkojen määrä eivät näin ollen kohta. On kuitenkin hyvä huomata, että osassa opetuksista paikkoja jää täyttämättä tai ryhmiä syntymättä vähäisen hakijamäärän takia ja tiettyihin kouluihin hakijoita on kolme-viisi kertaa enemmän kuin kaksikielisen opetuksen ryhmässä on paikkoja. Näissä erityisen suosituissa kouluissa opetuspaikkojen lisääminen ei ole mahdollista, sillä niissä ei ole tilaa. Paikkamäärän kasvattaminen edellyttäisi rakennusinvestointeja.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päättää kaksikielisen opetuksen aloittamisesta uusissa kouluissa johtokunnan esityksen perusteella ja kaksikielisen opetuksen verkko tulee olla päätettynä vuosi ennen opetuksen alkamista, jotta koulutulokkaat ehtivät haakea siihen ja koulun henkilöstöllä on mahdollisuus saada täydennyskoulutusta uuden toimintakulttuurin ymmärtämiseksi ja siinä toimimiseen.

Kaksikielisen opetuksen resursointi

Kaksikielisen opetuksen järjestäminen on koululle kalliimpaa, koska opettajille maksetaan kielillisää, opetusmateriaalit ovat yksikielisiä kalliimpia ja opetuksen suunnitteluun sekä toimintakulttuurin kehittämiseen tarvitaan työaika.

Kaksikielistä opetusta antaville kouluille on perusopetuksen kokonaisu-määrärahasta osoitettu vuonna 2024 yhteensä 750 000 euroa perusrahoituksen lisäksi. Sitä jaetaan aloittaville kouluille enemmän kuin jo pidempään kaksikielistä opetusta antaneille kouluille. Tämä on jaettu ruotsin kielikylpyopetusta ja laajamittaista kaksikielistä opetusta antavien uusien opetusta käynnistävien koulujen kesken.

Strategiakaudella 2017–2021 kaksikielisen opetuksen järjestämiseen osoitettiin erillistä määrärahaa. Nykyisellä strategiakaudella kaksikielisen opetuksen toteuttamiseen sitä ei ole osoitettu.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kaksikielistä perusopetusta voidaan järjestää vuoden 2024 tasolla myös vuonna 2025.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2025 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin kaksikielisen opetuksen perusopetuksen lisäämiseksi.

Kaksikielisen opetuksen paikkoja ei riitä halukkaille, ja nykyisiin kouluihin on tilanpuutteen takia haastavaa lisätä uusia paikkoja. Toimiala kartoittaa, missä kaupunginosissa kaksikielistä opetusta tarjotaan vähän, ja mihin, esimerkiksi uusiin perustettaviin kouluihin ryhmiä olisi tulevaisuudessa mahdollista perustaa huomioiden alueellinen tasa-arvo. Selvitys tuodaan lautakunnalle tiedoksi vuoden loppuun mennessä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mari Holopainen: Lisätään kohtaan yhteenveto: Kaksikielisen opetuksen paikkoja ei riitä halukkaille, ja nykyisiin kouluihin on tilanpuutteen takia haastavaa lisätä uusia paikkoja. Toimiala kartoittaa, missä kau-

punginosissa kaksikielistä opetusta tarjotaan vähän, ja mihin, esimerkiksi uusiin perustettaviin kouluihin ryhmiä olisi tulevaisuudessa mahdollista perustaa huomioiden alueellinen tasa-arvo. Selvitys tuodaan lautakunnalle tiedoksi vuoden loppuun mennessä.

Kannattaja: Johanna Laisaari

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Mari Holopaisen vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Satu Koistinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 23444
satu.koistinen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA25_Talousarvioaloite kaksikielisen perusopetuksen lisäämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä olevaan valtuutettu Mari Holopaisen talousarvioaloitteeseen kaksikielisen perusopetuksen lisäämisestä:

Helsingin laajamittainen kaksikielinen perusopetus

Helsingin kaupungin peruskouluissa laajamittaista kaksikielistä opetusta annetaan kielipareissa: suomi-ruotsi, suomi-espanja, suomi-englanti, suomi-viro, suomi-kiina, suomi-venäjä ja suomi-pohjoissaame. Kaupungin kaksikielisen opetuksen verkkoa täydentävät valtion koulut: Helsingin ranskalais-suomalainen ja Helsingin suomalais-venäläinen koulu sekä yksityinen Saksalainen koulu.

Kaksikielisessä opetuksessa (laajamittainen kaksikielinen, ruotsin kieli-
kylpyopetus ja englanninkielinen opetus) on yhteensä 500 aloituspaikkaa ensimmäiseltä vuosiluokalta alkaen ja määrä kasvaa 525 elokuussa 2025. Uuden opetuksen aloittamisesta tulee päättää viimeistään 12 kuukautta ennen opetuksen aloittamista. Lukuvuonna 2025–2026 noin 12% ikäluokasta voi opiskella kaksikielisessä opetuksessa Helsingin kaupungin kouluissa.

Kaksikielisessä opetuksessa Helsingin kaupungin peruskouluissa on 1. luokalta alkaen yhteensä 264 aloituspaikkaa 11 eri koulussa, joista 120 paikkaa on suomi-englanti-opetuksessa. Suomi-englanti-opetuksen oppilasmäärä kasvaa 1.8.2025 yhdellä ryhmällä, kun Aleksis Kiven peruskoulussa alkaa laajamittainen kaksikielinen suomi-englanti-opetus. Eri kaksikielisiin opetuksiin hakee vuosittain noin 450 oppilasta, joista noin 300 hakee kaksikieliseen suomi-englanti-opetukseen.

Hakijoiden ja paikkojen määrä eivät näin ollen kohtaa. On kuitenkin hyvä huomata, että osassa opetuksista paikkoja jää täyttämättä tai ryhmiä syntymättä vähäisen hakijamäärän takia ja tiettyihin kouluihin hakijoita on kolme-viisi kertaa enemmän kuin kaksikielisen opetuksen ryhmässä on paikkoja. Näissä erityisen suosituissa kouluissa opetuspaikkojen lisääminen ei ole mahdollista, sillä niissä ei ole tilaa. Paikkamäärän kasvattaminen edellyttäisi rakennusinvestointeja.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päättää kaksikielisen opetuksen aloittamisesta uusissa kouluissa johtokunnan esityksen perusteella ja kaksikielisen opetuksen verkko tulee olla päätettynä vuosi ennen opetuksen alkamista, jotta koulutulokkaat ehtivät hakea siihen ja koulun henkilöstöllä on mahdollisuus saada täydennyskoulutusta uuden toimintakulttuurin ymmärtämiseksi ja siinä toimimiseen.

Kaksikielisen opetuksen resursointi

Kaksikielisen opetuksen järjestäminen on koululle kalliimpaa, koska opettajille maksetaan kielilisiä, opetusmateriaalit ovat yksikielisiä kalliimpia ja opetuksen suunnitteluun sekä toimintakulttuurin kehittämiseen tarvitaan työaikaa.

Kaksikielistä opetusta antaville kouluille on perusopetuksen kokonaismäärärahasta osoitettu vuonna 2024 yhteensä 750 000 euroa perusrahoituksen lisäksi. Sitä jaetaan aloittaville kouluille enemmän kuin jo pidempään kaksikielistä opetusta antaneille kouluille. Tämä on jaettu ruotsin kielikylypyopetusta ja laajamittaista kaksikielistä opetusta antavien uusien opetusta käynnistävien koulujen kesken.

Strategiakaudella 2017–2021 kaksikielisen opetuksen järjestämiseen osoitettiin erillistä määrärahaa. Nykyisellä strategiakaudella kaksikielisen opetuksen toteuttamiseen sitä ei ole osoitettu.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kaksikielistä perusopetusta voidaan järjestää vuoden 2024 tasolla myös vuonna 2025.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2025 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin kaksikielisen opetuksen perusopetuksen lisäämiseksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta valtuutettu Mari Holopaisen ja 5 muun allekirjoittaneen 29.5.2024 jätettyyn talousarvioaloitteeseen. Aloitteessa esitetään, että kaksikielisen perusopetuksen lisäämiseksi varataan ensi vuoden talousarvioon 500 000 euron suuruinen määräraha.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Satu Koistinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 23444
satu.koistinen(a)hel.fi

Liitteet

1 OSA25_Talousarvioaloite kaksikielisen perusopetuksen lisäämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.09.2024 § 204

HEL 2024-007968 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Satu Koistinen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 23444
satu.koistinen(a)hel.fi